

Ön rapor: özetle

3 Mayıs 2024 tarihinde Komisyon Üyesi Bayan Marie-Josée Hogue İlk Raporunu yayınladı. Rapor, Komisyon'un binlerce belgeyi incelediği ve yirmi bir gün süren komite oturumları sırasında altmıştan fazla tanığı dinlediği Dış Müdahale Komisyonu'nun çalışmalarının ilk aşamasını tamamladı.

İlk Raporun temel amacı, kamuoyunun dış müdahalenin ne olduğunu, neden dikkatli olmamız gerektiğini, son iki genel federal seçimde nasıl ortaya çıktığını ve hükümetin buna nasıl karşılık verdiğini net bir şekilde anlamasını sağlamaktır.

Aşağıda, İlk Raporda yer alan temel konuların, olayların ve sonuçların bir özeti yer almaktadır.

Dış güçlerin müdahalesi...

Yeni değildir. Kanada'da ve dünya genelinde on yıllardır bir ulusal güvenlik tehdidi olarak varlığını sürdürmektedir. Ancak jeopolitik ve teknolojiye ilişkin değişen koşulları yansıtarak evrim geçiriyor.

Sürekli. Kanada'da sürekli bir dış müdahale söz konusudur. Bahsetmeye değer: bu sadece seçimler sırasında olan bir şey değil.

Gizli, aldatıcı veya kişisel tehdit içeren faaliyetlerle ilgilidir. Bunlar, yabancı bir devlet (veya onun adına hareket edenler) tarafından gerçekleştirilen ve Kanada'nın çıkarlarına kesinlikle zararlı etkisi olan faaliyetlerdir.

Her zaman açık ve net değildir. Uygulamada, yabancı etki (meşru olan) ile yabancı müdahale (gayrimeşru olan) arasındaki çizgiyi çizmek çok zor olabilir. Dahası, genellikle bir "gri bölge", yani yabancı aktörlerin ulusal çıkarlarını ilerletmek için gizli faaliyetlerde bulunmak üzere yerleşik, meşru kanalları kullanabileceği bir durum söz konusudur.

Çok yüzeysel. Dış güçlere angaje olan devlet ve devlet dışı aktörler:

- Kanada'nın demokrasisine müdahale etmek için bir dizi taktik kullanırlar, örneğin hedefleriyle uzun süreli uzak mesafe ilişkisi geliştirme, mali destek, rüşvet, şantaj, tehditler, siber saldırılar, dezenformasyon kampanyaları ve seçimler (proxy'ler) (söz konusu faaliyet ile yabancı devlet arasındaki bağlantıyı gizlemek için yabancı bir devletten talimat alan kişiler) kullanımı.
- **Birçok farklı grubu hedef alırlar.** Bunlar adaylar ve seçilmiş yetkililer, devlet memurları ve siyasi personel, seçmenler, çıkar grupları (örneğin bağışçılar, lobiciler, topluluk grupları) ve medyadır (bu hem ana akım medya kuruluşları hem de topluluk içindeki kaynaklarla ilgilidir).
- **Farklı ülke dışındaki ulusal kökenli grupları hedef almakta belirgin bir çıkarı olabilir.** Bu durum özellikle muhalifleri susturmak, yabancı devletin mesajlarını güçlendirmek, kamuoyunu kontrol etmek ve nifak tohumları ekmekle ilgilidir. Diaspora topluluklarının üyeleri (ülke dışındaki ulusal kökendeki grup), menşe ülkelerindeki ailelerine yönelik tehditler de dahil olmak üzere, dış müdahalenin en zararlı etkilerinden bazılarını yaşamaktadır.

Ek bilgi:

[Bölüm 4 – Dış müdahale nedir?](#)

[Ek B – Sorular ve cevaplar: Seçimler, dış müdahale ve soruşturma komisyonları](#)

Dış müdahalenin etkileri

Bunlar, son iki Kanada genel seçiminde dış müdahalenin gerçekleştiğini göstermektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti şu anda Kanada'ya yönelik en ısrarlı ve sofistike dış müdahale tehdidi olarak öne çıkarken, Komisyon tarafından incelenen istihbarat kayıtları Rusya Federasyonu, Hindistan, Pakistan ve İran İslam Cumhuriyeti gibi ülkeleri de Kanada'daki olası dış müdahale aktörleri olarak tanımlamaktadır.

Bu gerçeklik ışığında, İlk Rapor 2019 ve 2021 genel seçimleriyle ilgili bir dizi soruyu ve dış müdahalenin bu seçimler üzerindeki etkisini ele almaktadır. Aşağıda bu sorulara ve Komiser'in bulgularına özet şeklinde yer verilmiştir.

Dış müdahaleler seçim sisteminin bütünlüğüne zarar verdi mi?

Hayır. Her iki seçim de hem ulusal düzeyde hem de (Kanada) idari yetki/seçim bölgelerinin bireysel düzeylerinde dürüstlikle yönetilmiştir. Her seçmen kendi oy pusulasını kullanabildi ve oylar gereken şekilde kaydedildi ve sayıldı. Bunun aksini gösteren hiçbir kanıt yoktur.

Dış müdahaleler 2019 veya 2021'de hangi partinin iktidara geleceğini etkiledi mi?

Hayır, öyle olmadı. Kanada Liberal Partisi, dış müdahale olsun ya da olmasın 2019 ve 2021'de hükümette olacaktı.

Dış müdahale Kanada idari yargı/ seçim bölgeleri düzeyinde herhangi bir seçim sonucunu etkiledi mi?

Az sayıda idari yargı/seçim bölgesinde sonuçların etkilenmiş olması mümkündür, ancak bu kesin olarak söylenemez. Bu idari yargı/seçim bölgelerinde, dış müdahale hem adaylık yarışlarını hem de seçim kampanyasını etkileyerek kimin milletvekili seçildiğini veya hangi partinin kazandığını etkilemiş olabilir.

Dış müdahaleler daha geniş seçim ekosistemini etkiledi mi?

Öyle de oldu. Belirli seçim sonuçları üzerindeki etkisi ne olursa olsun, İlk Rapor'da belirtilen olaylar muhtemelen bazı seçmenlerin bilinçli oy kullanma kabiliyetini azaltmış ve böylece sürece gölge düşürmüştür. Bu etki muhtemelen bugüne kadar hafif olmuştur ancak gelecekte daha şiddetli hale gelebilir.

Yabancı müdahaleler halkın Kanada demokrasisine olan güvenini zayıflattı mı?

Ne yazık ki öyle oldu. Demokrasiye ve hükümete olan inancı zayıflatmak, dış müdahalede bulunan devletlerin birçoğunun öncelikli amacıdır. Bu belki de Kanada'nın dış müdahaleler nedeniyle uğradığı en büyük zarardır.

Dış müdahale herkesi eşit derecede etkiledi mi?

Öyle olmadı. Tüm Kanada halkı dış müdahalenin kurbanı olsa da, dış müdahalenin, araç ve yöntemleri Kanada'daki diaspora topluluklarına farklı şekillerde zarar vermektedir. Onların deneyimleri göz ardı edilmemelidir. Bunun yerine, onlara özel ilgi gösterilmelidir.

Ek bilgi: [Bölüm 8 – Etkilerin değerlendirilmesi](#)

İlk raporda gezinerek bulacağınız diğer bilgiler

İlk raporun önemli olayları İlk raporun temel sonuçlarını özetlemektedir (15 sayfa)	İçindekiler listesi İlk Rapora tam bir genel bakış sağlar
---	---

Komisyona kurulmasına yol açan olayların kronolojik bir tablosu.

→ [Bölüm 1 – Dış müdahale komisyonu nasıl oluştu](#)

Komisyona'un yetki alanı ve çalışmalarını nasıl organize ettiğine ilişkin ayrıntılar.

→ [Bölüm 2 – Komisyonun Görev Alanının Kapsamı](#)

→ [Ek C – Komisyon'un Faaliyetleri ve Organizasyonu](#)

İstihbarat ve gizli bilgilerle ilgili kurallar ve kavramlar ve Komisyon tarafından benimsenen yaklaşım – şeffaflık ve farklı güvenlik çıkarlarını dengelemek için.

→ [Bölüm 3 – Şeffaflık ve ulusal güvenlik gizliliği](#)

Dış müdahalelere yanıt veren istihbarat kurumlarının ve diğer federal kuruluşların ve süreçlerin tanımı ve bilginin hükümet içinde nasıl dolaştığı.

→ [Bölüm 5 – Kanada dış müdahalelere nasıl yanıt veriyor?](#)

Dış müdahalenin 2019 genel seçimlerine yönelik spesifik iddiaları ve hükümetin yanıtı → [Bölüm 6 – 2019 Genel Seçimleri](#)

Örneğin:

- Don Valley North (Ontario) seçim bölgesinde Liberal Parti adaylık yarışında usulsüzlükler.
 - Çin halk cumhuriyeti'nin Greater Vancouver metropolitan alanındaki (Metro Vancouver Regional District, MVRD) müdahale faaliyetleri.
 - Kanada'da ÇHC ile ilişkili olduğu bilinen ve şüphelenilen bir grup tehdit aktörüne mali destek (250.000 Kanada doları) iddiaları.
 - Kanada'daki Pakistan Hükümeti yetkililerinin Kanada'daki federal siyaseti gizlice etkileme girişimleri.
 - *Buffalo Chronicle* adlı bir internet sitesinde Başbakan hakkında olumsuz yazılar.
-

Dış müdahalenin 2021 genel seçimlerine yönelik spesifik iddiaları ve hükümetin yanıtı → [Bölüm 7 – 2021 Genel Seçimleri](#)

Örneğin:

- Kanada Muhafazakar Partisi'nin politika platformunu, lideri Bay Erin O'Toole'u ve Steveston-Richmond East'teki (British Columbia eyaleti) adayı Bay Kenny Chiu'yu hedef alan dezenformasyon.
 - Büyük Vancouver Bölgesinde Yeni Demokrat Parti Milletvekili Jenny Kwan ve diğer adayları hedef alan şüpheli dış müdahale faaliyetleri.
 - Hindistan Hükümeti'nden potansiyel gizli mali destek.
 - Rusya Federasyonu Tarafından Şüpheli Dezenformasyon Faaliyeti.
-

Komisyon Çalışmalarının İkinci Aşaması ve Kamu İstişaresi

Komisyon'un çalışmaları henüz sona ermemiştir ve ikinci aşama halihazırda devam etmektedir.

Bu aşamada Komisyon, çeşitli devlet aktörlerinin ve süreçlerinin yabancı müdahaleyi tespit etme, caydırma ve karşı koyma kapasitesini inceleyecek ve bu kapasitenin nasıl güçlendirilebileceğine dair tavsiyelerde bulunacaktır.

Komisyon, diğer hususların yanı sıra

- Dış müdahalelere ilişkin istihbarat ve bilgilerin hükümete, kamuoyuna ve dış müdahalelere karşı savunmasız olabilecek kişilere nasıl iletilmesi gerektiğini ve istihbarat kurumlarımızın daha fazla bilgi paylaşmasının tavsiye edilip edilmeyeceğini inceleyin.
- Çevrimiçi yanlış bilgi ve dezenformasyona yanıt vermenin zorluklarını da içerebilecek bir dizi konuyu değerlendirin.
- Adaylık yarışmalarını düzenleyen kuralları (ya da kuralsızlığı) inceleyin. İlk aşamada, bu yarışmaların özellikle dış güçlere karşı savunmasız olduğu ortaya çıkmıştır.

Kamu istişaresi

Dış güçler, tespit edilip daha iyi mücadele edilmesi için güçlü tedbirler alınmadığı sürece artacak ve demokrasimiz için olumsuz sonuçlar doğuracaktır. Demokrasimizi ve tüm Kanadalıları korumak için cesareti kırılmalı ve etkileri azaltılmalıdır.

Bu nedenle Komisyon bir kamu istişare süreci oluşturmuştur. Başta diaspora topluluklarından gelenler olmak üzere tüm kamuoyu üyeleri, demokratik kurumlarımızda dış güçler ile ilgili konularda deneyim ve fikirlerini paylaşmaya davet edilmektedir.

Komisyon'un kamu istişare süreci hakkında daha fazla bilgiye buradan ulaşabilirsiniz:

<https://foreigninterferencecommission.ca/public-consultation>

Komisyon Üyesi Bayan Hogue, nihai raporunu Aralık 2024'te yayınlamayı planlıyor.